www.e-rara.ch

[Doctrinale]

Alexander

[Basel], [1486]

Universitätsbibliothek Basel

Shelf Mark: UBH DB IV 8:3

Persistent Link: http://dx.doi.org/10.3931/e-rara-16605

Capitulum septimum est in generali de quattuor formis verborum

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d’imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L’éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l’imprimerie jusqu’au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Est estur foꝛmat.
Quasi dicat ꝙ est facit estur in impersonali ⁊ etiam in passiuo.
Fio — Dat fio fierem fieri: dant cetera ternam.
Extremum terni pꝛesens dabit imperialis.
Dicit A. ꝙ fio fis est irregulare inquantum facit fierem ꝓ firē in pn̄ti optatiui ⁊ p̄terito imꝑfecto ꝯ iunctiui. ⁊ fieri ꝓ firi in pn̄ti infinitiui. Cetera vo tpa habet ad modū tertie ꝯiugationis. Deinde dicit ꝙ pn̄s tpus imperialis. i. imperatiui modi dat extremū terni. i. futuꝝ optatiui qui dicit ternus modus. q. d. ꝙ loco impatiui modi vtimur futuro optatiui modi. vt fias fiat.
Mereoꝛ Mereo — Dat mereor merui: mestus sum mereo flenti.
Dicit ꝙ hoc v̄bum mereoꝛ mereris apud modernos facit merui in p̄terito. ⁊ deberet facere meritus sum. Et mereo res ꝓ dolere. flere. deberet facere merui in p̄terito. ⁊ facit mestus sum
De verbis defectiuis ⁊ pꝛimo de hoc v̄bo q̄so. — Quesumus ex queso retinens nil plus dare quero.
Dicit ꝙ hoc verbum queso. id est rogo habet hanc vocem quesumus in pꝛima ꝑsona p̄sentis indicatiui pluralis numeri ⁊ non plus.
Explicit Infit Inquit Inquam — Explicit expliciunt dic infit inquit et inquam.
Tantum pꝛesentis sunt tempoꝛis infit et inquit.
Nil plus inueni: nec ab inquio dicitur inquit.
Hoc defectiuum sed verbum dicito solum.
Inquam pꝛesentis est et quandoqꝫ futuri.
Dicit ꝙ hoc v̄bū explicit. i. finitur non hꝫ nisi hanc vocē expliciunt. Deinde dicit ꝙ hec tria v̄ba. s. infit. i. dicit. inquit ⁊ inquā sunt defectiua. q2 non habent aliā vocē. Postea declarat dicēs ꝙ infit ⁊ inquit sunt tm̄ p̄sentis tempoꝛis. nec plus inuenitur de ipis. Nec est credendum ꝙ inquit ab inquio deriuetur. immo inquio est verbum per se. ⁊ inquit est verbum defectiuum per se. Preterea dicit ꝙ inquam aliquando est presentis tempoꝛ ⁊ aliqn̄ futuri.
Inquio — Inquio quis inquit pluralis imus dabit untqꝫ:
Am tantum dicunt es et donare futurum:
Est pꝛesens inque: nil plus vult vsus habere.
Dicit ꝙ hoc v̄bū inquio sic variatur. Inquio inquis inquit. Et plaliter inquimꝰ inquiūt. Futuro inquiā inquies inquiet. Inq vo est pn̄tis tpis scd̄e ꝑsone ipatiui singu. nu. nec plꝰ habꝫ de vsu
Ausim — Is it declines ausim pluraliter ausint.
Dicit ꝙ hoc verbuꝫ ausim. id est cum audacia velim non habet nisi ausim ausis ausit. et pluraliter ausint in futuro optatiui ⁊ in presenti coniunctiui.
Vale — Necqꝫ vale quidam dixere valete valeto:
Sicqꝫ valetote: quinto dixere valere.
Dicit ꝙ hoc v̄bū vale est defectiuū. q2 nō hꝫ nisi vale in singulari ⁊ valete in plali in scd̄is ꝑsonis pn̄tis impatiui. ⁊ valeto in singulari. ⁊ valetote in plali in scd̄is ꝑsonis futuri impatiui. ⁊ valere in quinto. id est in infinitiuo in presenti tempoꝛe.
Sic foꝛmatur aue: nil plus poteris reperire.
Aue — Dicit ꝙ hoc v̄bū aue foꝛmatur. i. variatur sicut vale. ⁊ nil plus poteris reperire. vt aue. auete. aueto. auetote. auere.
Salue — Processu simili salue foꝛmare decebit.
Dicit ꝙ hoc v̄bū salue variat̄ sicut aue ⁊ vale. vt salue. uete. ueto. tote. uere. Nota ꝙ hec tria v̄ba scꝫ aue vale ⁊ salue sūt v̄ba salutatoꝛia. ꝭ drn̄t. q2 vale dr̄ in recessu. aue i aduētu. salue tā in aduētu ꝙ̄ in recessu. Vn̄ vsꝰ Aue dic veniēs de iure valeqꝫ recedēs. Hoc v̄bū salue cōpꝛhēdit aueqꝫ valeqꝫ.
Aio — Aio dic is it: unt plurali sociabis.
Sic per pꝛeteritum lectoꝛ discurre secundum.
Snia ē hec ꝙ hoc v̄bū aio sic variat̄. aio ais ait. Et plr̄ aiūt. p̄terito ipfcō aiebā bas bat Et plr̄ bāt
Inuenitur ai.
Quasi dicat ꝙ in impatiuo huius v̄bi aio reperitur ai. ⁊ nil plus ꝺm vsum.
Faxo Cedo — Et faxo faxis faxit dic et cedo pꝛo dic.
Id est hoc v̄bum faxo. i. desiderāter facio declinatur faxo xis xit. Deinde dicit ꝙ hoc verbū cedo quod idem est quod dic est defectiuū. q2 nil plus habet
Capitulū septimum est in generali de quattuoꝛ foꝛmis v̄boꝛum. — Quattuoꝛ in verbis sunt foꝛme: pꝛeteritisqꝫ
Dic inceptiuam meditatiuamqꝫ carere.
Hoc est septimū capitulū in quo determinat̄ de quattuoꝛ foꝛmis verboꝝ. scꝫ perfecta inchoatiua frequētatiua ⁊ meditatiua. Perfecta vt amo. Inchoatiua vt amasco. Frequēta-

De quattuor formis verborum

tiua vt amito. Meditatiua vt amaturio. Dicit igitur sic. Quattuor sunt forme vbo℞ in verbis. vt dictum est. Deinde ponit vnum notabile dicens. Preteritisq; dic inceptiuam meditatiuamq; carere. quasi dicat ꝙ verba inceptiua seu inchoatiua vt amasco ⁊ docesco. ⁊ etiã meditatiua. vt amaturio carent preteritis ⁊ supinis.

Esuriit tamen inuenies: et parturierunt.

Hic ponit exceptionem dicens ꝙ esurio esuris quod est meditatiuum de edo es est. ⁊ parturio ris meditatiuum de pario ris habent preterita. Ideo dicit. Tamen inuenies esuriit ⁊ parturierunt. vt in sacra pagina matthei quarto reperitur esuriit. ⁊ Ysaie. lxvi. parturiit.

Ex verbis illas perfectis credimus ortas.
Queq; frequenter agis: pariter formantur ab illis.

De deriuatiõe meditatiuo℞ ⁊ inchoatiuo℞ ⁊ frequẽtatiuo℞.

Quasi dicat ꝙ iste due forme pdicte sc; inchoatiua vel inceptiua ⁊ meditatiua. etiam illa verba q̃ tu agis frequenter. id est que sunt frequentatiua formãtur a verbis perfectis. id est habentibus pfectam significationem. Et hoc est sine aliqua suppletione.

Atq; prior sit eis data declinatio verbi.

De piugatiõe frequẽtatiuo℞.

Id est ꝙ verba frequentatiua sunt prime coniugationis. vt cursito tas. ⁊ legito tas.

Ex u supremi decet o formare supini.
Sic curro curso formabit nectoq; nexo.

De formatiõe frequẽtatiuo℞ a vbis perfect. ẽm docem.

Nũc docet formare vba frequẽtatiua dicẽs. ꝙ nos decet formare o ex u supini. i. vltimi supini. q. d ꝙ vba frequẽtatiua formãt ab vltio supio vbi pfecti u mutata in o. Exempla ponuntur in littera. sic curro curso ⁊c.

Si tamen a longa sit in illius antesuprema
Hanc in i mutabis formans et eam breuiabis.
Sic rogo dat rogito: sic aptito fiet ab apto.

Hic ponit exceptionem a modo formandi pdicta dicens. ꝙ a lõga si sit in antesuprema. i. in penultima syllaba illius supini. tu formans frequentatiuum a tali supino. mutabis hanc lrãm sc; a in i ⁊ breuiabis eam litteram sc; i. Exempla patent in littera. Sic rogo dat rogito ⁊c.

Sed si perfecti sit preteritum retinens gi
Tunc ex persona presentis deme secunda
S et to iungas: legito sic ex lego formas.

Hic ponit modũ formandi frequentatiua dicens. S; si pteritu; vbi pfecti sit retinens gi. vt lego legi. tunc formando frequẽtatiuum deme. i. remoue a scda persona psentis tempor. indicatiui hãc lrãm s. ⁊ iungas hãc syllabã to. Exemplum patet in lrã. legito sic ex lego formas.

Sciscitor et scitor dices: et querito sector.

Dicit ꝙ ista quattuor verba sc; sciscitor taris ⁊ scitor taris que veniũt a scisco sciscis vel a scio scis, ⁊ querito tas quod venit a quero ris. ⁊ sector aris quod venit a sequor ris excipiũtur. q; nõ formãtur vt supra aliquo modorum supradictorum.

Hanc inceptiue formam veteres posuere
Co cum persona presentis iunge secunda
Verbi perfecti: decet hinc exemplificari.
Ferues feruesco dat norma tepesq; tepesco.

De formatiõe inchoatiuo℞ a perfect. verbis.

Nunc docet nos formare vba inceptiua seu inchoatiua dicẽs. vba inchoatiua formant a scda persona vbi perfecti psentis indicatiui addita hac syllaba co. vt ferueo ues. addita co fit feruesco. id est incipio feruere. De hoc exemplificat in lrã cum dicit. Decet hic exẽplificari Ferues feruesco.

Sed dices hisco: cum regula format hiasco.

Hic ponit exceptionem dicens ꝙ hoc verbum hisco hiscis inchoatiuum de hio hias deberet facere hiasco ẽm regulam datam. et facit hisco.

Hanc declinari faciet tibi tertia verbi.

De cõiugatiõe inchoatiuo℞.

Dicit ꝙ tertia coniugatio faciet tibi declinari hanc sc; inceptiuam formam

In meditatiuis fiet formatio talis
Verbi supremum perfecti pone supinum
Et finem breuia: cum quo rio sit sociata.
Parturio facere sic debes esurioq;.

De speciali modo formãdi meditatiua a verbis perfectis

Nũc docet nos formare vba meditatiua. Et in pclusiõe dicit. ꝙ vba meditatiua formãt ab vltio supio vbi pfecti u breuiata ⁊ addita rio. vt partũ partu u breuiata ⁊ addito rio fit parturio. esum esu addita rio fit esurio. Construe per te.

Verborumq; data sit declinatio quarta.

De cõiugatiõe meditatiuo℞.

Dicit auctor. Et quarta declinatio verbo℞ sit data verbis meditatiuis.